

شماره چاپ: ۳۱۰ (جایگزین)
شماره چاپ سابقه: ۱۱۵
شماره ثبت: ۱۰۴

دوره دهم - سال اول
تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۹/۲۷

اظهار نظر کارشناسی درباره:
گزارش کمیسیون تلفیق در مورد
لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران
(قسمت اول - مواد ۱ تا ۹)

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱-۱۵۱۹۱
آذرماه ۱۳۹۵

اظهار نظر کارشناسی درباره:
گزارش کمیسیون تلفیق در مورد لایحه برنامه ششم
توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
(قسمت اول - مواد ۱ تا ۹)

مقدمه

در گزارش ذیل سعی شده است ضمن بررسی کارشناسی مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه ششم و بیان نظرات اصلاحی درخصوص برخی از مهمترین مواد آن، در ستونی مجزا پیشنهادهای کارشناسی درخصوص مصوبات فوق را در قالب موافقت با مصوبه، حذف کل آن، حذف جزء و یا برگشت به لایحه و اعمال برخی پیشنهادهای اصلاحی بیان شود.

بحث‌های مربوط به برنامه ششم توسعه در زمانی مطرح می‌شود که اقتصاد و جامعه ایران در وضعیتی بسیار حساس قرار گرفته است. این وضعیت ایجاب می‌کند که حرکت‌های آینده کشور با ظرافت، دقت و عمق بیشتری برگزیده شود تا فرصت‌های موجود به تهدید مبدل نشود و فرصت‌های از دست رفته گذشته، تا حد زیادی جبران گردد. با توجه به تقدیم لایحه برنامه ششم توسعه در مردادماه ۱۳۹۵ به مجلس دهم و تشکیل کمیسیون تلفیق برنامه و برگزاری جلسات متعدد کارشناسی در کمیسیون‌ها، نهایتاً مصوبه آن کمیسیون جهت ارائه به صحن علنی مجلس آماده شده است.

واکاوی مصوبه کمیسیون تلفیق برنامه می‌تواند به‌عنوان یک مرحله اساسی در فرآیند تصویب برنامه ششم و تبیین مشکلات کشور و شناسایی ساختارهای معیوبی که خود موجب ایجاد یا تداوم مشکلات مذکور شده‌اند، به حساب آید. با توجه به آنکه انتظارات متعددی از برنامه ششم توسعه وجود دارد لازم است تا در این مرحله از فرآیند تصویب برنامه به نکات اساسی و مهم ذیل بیش از پیش توجه کافی صورت پذیرد:

- برنامه ششم، برنامه‌ای فراتر از رویکردها و نگاه قوه مجریه به مسائل باشد و راه‌حل‌های حاکمیت برای مدیریت مسائل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را دربر داشته و زمینه مواجهه خردورزانه با تحولات بین‌المللی را فراهم کند،
- ترمیم وابستگی‌های راهبردی و مقاوم‌سازی اقتصاد ایران در چارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی،
- زمینه‌سازی برای اصلاح نظام انگیزشی در اقتصاد ایران از طریق «ایجاد نهادهای مشوق رشد و توسعه اقتصادی و سیاسی» و «اصلاح تدریجی نهادهای موجود»،

- اهمیت دادن به مسائل و بحران‌هایی که زندگی بلندمدت ایرانیان را در معرض خطر قرار می‌دهد و ارائه راهکار برای آنها، از جمله محدود شدن منابع حیاتی مانند آب، وضعیت ناهنجار استفاده از منابع انرژی، امنیت جدی کارآیی و بهره‌وری در فعالیت‌ها و فعالان اقتصادی، محدود شدن عدالت‌محوری در زندگی اقتصادی، وجود زمینه‌های فسادزا و ... ،
- تغییر رویکرد نسبت به نقش منابع برای دستیابی به اهداف برنامه ضروری است. بدون شک با توجه به تعدد مسائل و اهداف و حجم منابع در اختیار، کشور نیازمند اولویت‌بندی است؛ بیان نحوه انتخاب اولویت‌ها و اثبات سازگاری بین آنها از جمله وظایف دولت است. راهبرد اصلی برای جبران کمبود منابع، افزایش کارآیی منابع در دسترس از طریق مجموعه‌ای از اقدامات مانند بهبود محیط کسب‌وکار، اصلاح نظام‌های مالیاتی و بانکی، نحوه گزینش و اجرای طرح‌های عمرانی توسط دولت، نحوه سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی از محل منابع داخلی و ... در مجموع اصلاحات ساختاری و نهادی است تا شرایط استفاده از تمام ظرفیت‌های کشور فراهم شود.
- با توجه به روند تدوین و تقدیم لوایح پیرامون برنامه ششم توسعه، فرآیندهای بررسی و بروندهای حاصله، ضروری است مجلس دهم با عنایت به روندهای پیشین علاوه بر دقت نظر کافی از جهت تطبیق مصوبه کمیسیون با اسناد بالادستی در راستای شفافیت و تسهیل روند توسعه کشور، اولویت‌های اساسی را بیش از پیش مدنظر قرار دهد.

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶ لغایت ۱۴۰۰)	
		ماده (۱) - تعاریف و اختصارات برنامه ششم: برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ لغایت ۱۳۹۶) دستگاه‌های اجرایی: قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و دانشگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهایی که از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند. نظیر؛ وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، ستاد اجرایی و قرارگاه‌های سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		واحد عملیاتی: آن دسته از واحدهای سازمانی دستگاه‌های اجرایی که تولید، تأمین و ارائه محصول و خدمات اصلی و نهایی دستگاه اجرایی را به عهده دارند.	
	ماده (۲) مصوبه کمیسیون تلفیق مجلس در بیان اولویت‌ها از شفافیت لازم برخوردار نیست، حال آنکه براساس سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد امنیت اقتصادی ابلاغی ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ مقام معظم رهبری، «قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند». در نتیجه، این ماده مغایر با سیاست‌های کلی مزبور است. با اینکه در صدر این ماده، موضوعات و مسائل محوری برنامه مشخص شده‌اند، لکن اولاً مشخص نیست که موضوعات چهارگانه مصرح چه رابطه‌ای با هم دارند و آیا موضوعات شماره ۱ بر موضوعات شماره ۲ اولویت دارند یا خیر؟ حتی از عبارت «به ترتیب» نیز استفاده نشده است. ثانیاً مشخص نیست که چه رابطه‌ای میان موضوعات پنج‌گانه و برنامه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی وجود دارد. ثالثاً معلوم نیست که منظور از برنامه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، صرفاً برنامه‌های پیوست این مصوبه است یا اینکه هر مصوبه بعدی ستاد مزبور مشمول این حکم بوده و دارای اولویت است. رابعاً مشخص نیست که آیا تمامی	<p>ماده (۲) - موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با آنها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در این حوزه‌ها را در بودجه سالانه اعمال نماید.</p> <p>۱. موضوعات خاص راهبردی شامل آب و محیط زیست</p> <p>۲. موضوعات خاص مکان‌محور شامل توسعه سواحل مکران و اروند و بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافت‌های فرسوده)، بافت‌های تاریخی و مناطق روستایی</p> <p>۳. موضوعات خاص بخشی پیشروی اقتصاد شامل معدن و صنایع معدنی، کشاورزی، گردشگری، ترانزیت و حمل‌ونقل ریلی، فناوری‌های نوین، توسعه و کاربست علم و فناوری و اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی - اسلامی و انرژی</p> <p>۴. موضوعات خاص کلان فرابخشی شامل بهبود محیط کسب‌وکار، اشتغال، تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور، توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار)، پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، بهره‌وری، فضای مجازی، نظام عادلانه پرداخت و رفع تبعیض و ساماندهی و پایداری صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی</p> <p>۵. توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی</p>	۲

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	<p>موارد موضوعی مندرج در بندهای چهارگانه جنبه تمثیلی دارند یا جنبه حصری؛ زیرا در تمامی این بندها از اصطلاح «شامل» استفاده شده است و مشخص نیست که این اصطلاح به معنای «مشمول بر» است یا به معنای «از قبیل»؛ و این خود می‌تواند موجب تفاسیر اجرایی متعدد شود. به خصوص اینکه اصطلاح مزبور در برخی قوانین مانند صدر اصل چهل و چهارم قانون اساسی و تبصره «۱» ماده (۱۸) قانون شوراها حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴ به معنای «از قبیل» استفاده شده است. خامساً از آنجا که موارد مصرح در این بندها، بسیار کلی است، در صورت تصویب، گویا قانون در خصوص این موضوعات، تعیین تکلیف نکرده است.</p>		
	<p>- به درستی و براساس بندهای «۱» و «۲۲» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، متوسط رشد ۸ درصدی در طول برنامه و ضریب جینی ۰/۳۴ در پایان برنامه به‌عنوان هدفگذاری بیان شده است.</p> <p>- به نظر می‌رسد که در ردیف شماره ۳ جدول شماره ۱، متوسط در برنامه ششم، ۲/۶ درصد باید باشد و نه ۲/۸ درصد.</p> <p>- در جدول ۲، متوسط رشد سالیانه سرمایه‌گذاری در دو بخش صنعت و معدن با یکدیگر (۱۸/۸) درصد ذکر شده</p>	<p>بخش ۱ - اقتصاد کلان</p> <p>ماده (۳) - به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد (۰/۸) و ضریب جینی (۰/۳۴) در سال پایانی برنامه، اهداف کمی کلان و بخش‌های اقتصادی به تفکیک جداول ۱، ۲ و ۳ تعیین می‌شوند.</p>	۳

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه		ماده																																																																																																																																																																																										
		شرح مصوبه																																																																																																																																																																																												
	<p>است؛ به نظر می‌رسد شایسته است متوسط رشد مزبور برای هر یک از این دو بخش به صورت مجزا قید شود.</p> <p>همچنین در جدول مزبور، سهم و ضریب هر یک از بخش‌ها جهت تعیین مجموع متوسط رشد‌ها مشخص نیست.</p> <p>- در جدول ۳، در خصوص منابع سالیانه صندوق توسعه ملی از حیث رعایت یا عدم رعایت سیاست‌های کلی نظام ابهام وجود دارد.</p> <p>- با توجه به اینکه جداول موجود در لایحه اولیه دولت جداول براساس الگوی کلان برنامه و اولویت‌های در نظر گرفته شده ارائه شده است قطعاً با توجه به متعهد بودن دولت نسبت به پیشنهادات لازم است یا به لایحه دولت برگشت داده شود یا دولت جداول را اصلاح نماید و تأیید کند.</p>	<p>جدول شماره (۱) - تصویر شاخص‌های مهم اقتصاد کلان در برنامه ششم توسعه</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>نام شاخص</th> <th>واحد اندازه گیری</th> <th>۱۳۹۵</th> <th>۱۳۹۶</th> <th>۱۴۰۰</th> <th>متوسط در برنامه ششم (درصد)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>تولید ناخالص داخلی</td> <td>هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳</td> <td>۲۰۹۵</td> <td>۲۲۵۶</td> <td>۳۰۷۸</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۸</td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>تولید سرانه</td> <td>میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳</td> <td>۲۶۰۱</td> <td>۲۷۸۸</td> <td>۳۶۱۱</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۶٫۷</td> </tr> <tr> <td>۳</td> <td>بهره وری کل عوامل تولید</td> <td>شاخص (۱۰۰=۱۳۹۵)</td> <td>۱۰۰</td> <td>۱۰۲</td> <td>۱۱۵</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۲٫۸</td> </tr> <tr> <td>۴</td> <td>تشکیل سرمایه ثابت ناخالص</td> <td>هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳</td> <td>۴۴۰</td> <td>۴۹۵</td> <td>۱۱۶۰</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۲۱٫۴</td> </tr> <tr> <td>۵</td> <td>هزینه‌های مصرفی کل</td> <td>هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳</td> <td>۱۱۹۷</td> <td>۱۲۶۳</td> <td>۱۵۲۴</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۵</td> </tr> <tr> <td>۶</td> <td>صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون معیبات گازی)</td> <td>میلیون دلار</td> <td>۴۲۱۵۰</td> <td>۳۷۵۸۳</td> <td>۱۱۲۳۳۹</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۲۱٫۷</td> </tr> <tr> <td>۷</td> <td>واردات کل</td> <td>میلیون دلار</td> <td>۶۹۹۶۷</td> <td>۸۶۵۵۷</td> <td>۱۵۲۴۹۷</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۱۶٫۹</td> </tr> <tr> <td>۸</td> <td>نقدینگی</td> <td>هزار میلیارد ریال</td> <td>۱۳۰۰۳</td> <td>۱۵۶۰۴</td> <td>۲۸۵۰۸</td> <td>(متوسط رشد سالانه) ۱۷</td> </tr> <tr> <td>۹</td> <td>نرخ تورم</td> <td>درصد</td> <td>۷٫۹</td> <td>۸٫۳</td> <td>۷٫۹</td> <td>(متوسط برنامه) ۸٫۸</td> </tr> <tr> <td>۱۰</td> <td>نرخ بیکاری</td> <td>درصد</td> <td>۱۲٫۶</td> <td>۱۲</td> <td>۸٫۶</td> <td>(متوسط برنامه) ۱۰٫۲</td> </tr> </tbody> </table> <p>جدول شماره (۲) - تصویر متغیرهای اقتصادی بخش‌های اقتصادی در دوره برنامه ششم (درصد)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>شاخص‌ها</th> <th>کشاورزی</th> <th>نفت</th> <th>معادن</th> <th>صنعت و گاز</th> <th>آب و برق</th> <th>ساخت‌های</th> <th>حمل و نقل و انبارداری</th> <th>ارتباطات</th> <th>سایر خدمات</th> <th>جمع</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)</td> <td>۸/۰</td> <td>۷/۰</td> <td>۸/۸</td> <td>۹/۳</td> <td>۹/۰</td> <td>۷/۵</td> <td>۸/۳</td> <td>۱۹/۴</td> <td>۵/۸</td> <td>۸/۰</td> </tr> <tr> <td>متوسط رشد سالانه اشتغال (درصد)</td> <td>۳/۹</td> <td>۲/۱</td> <td>۴/۶</td> <td>۳/۴</td> <td>۶/۶</td> <td>۳/۷</td> <td>۵/۰</td> <td>۹/۵</td> <td>۴/۳</td> <td>۳/۸</td> </tr> <tr> <td>متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری (درصد)</td> <td>۲۰/۳</td> <td>۳۹/۵</td> <td>صنعت و معادن</td> <td>۲۶/۱</td> <td>۳۰/۲</td> <td>۲۶/۵</td> <td>۲۲/۶</td> <td>۵۱/۸</td> <td>۱۸/۱</td> <td>۲۱/۵</td> </tr> <tr> <td>متوسط رشد سالانه بهره‌وری کل عوامل تولید (درصد)</td> <td>۳/۲</td> <td>۱/۸</td> <td>۲/۴</td> <td>۴/۰</td> <td>۲/۰</td> <td>۲/۸</td> <td>۲/۱</td> <td>۶/۵</td> <td>۰/۸</td> <td>۲/۸</td> </tr> </tbody> </table> <p>جدول شماره (۳) - منابع مالی سالانه سرمایه‌گذاری برنامه ششم توسعه به تفکیک روش‌های مختلف تأمین - هزار میلیارد ریال</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>عنوان</th> <th>۱۳۹۵</th> <th>۱۳۹۶</th> <th>۱۴۰۰</th> <th>متوسط برنامه</th> <th>سهم در برنامه ششم (درصد)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>تفک دارایی‌های سرمایه‌ای</td> <td>۵۷۵</td> <td>۶۲۷</td> <td>۱۴۷۰</td> <td>۹۹۶</td> <td>۱۴/۶</td> </tr> <tr> <td>تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری</td> <td>۱۲۰۲</td> <td>۱۴۴۰</td> <td>۲۵۷۵</td> <td>۱۹۰۰</td> <td>۲۷/۹</td> </tr> <tr> <td>صندوق توسعه ملی</td> <td>۳۶۲</td> <td>۳۷۹/۵</td> <td>۹۲۸</td> <td>۷۱۴</td> <td>۱۰/۵</td> </tr> <tr> <td>بازار سرمایه</td> <td>۴۰۰</td> <td>۴۸۸</td> <td>۱۴۸۱</td> <td>۹۵۶</td> <td>۱۴/۰</td> </tr> <tr> <td>شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی</td> <td>۶۰۳</td> <td>۷۱۲</td> <td>۱۳۳۱</td> <td>۹۵۷</td> <td>۱۴/۱</td> </tr> <tr> <td>آورده اشخاص</td> <td>۱۴۴</td> <td>۱۷۱</td> <td>۳۰۹</td> <td>۲۲۸</td> <td>۳/۴</td> </tr> <tr> <td>سرمایه‌گذاری خارجی</td> <td>۶۲/۵</td> <td>۲۹۹</td> <td>۱۵۷۵</td> <td>۱۰۳۳</td> <td>۱۵/۵</td> </tr> <tr> <td>کل منابع تأمین مالی برنامه ششم</td> <td>۳۳۴۹</td> <td>۴۱۰۸</td> <td>۹۵۶۹</td> <td>۶۸۰۴</td> <td>۱۰۰</td> </tr> </tbody> </table>		ردیف	نام شاخص	واحد اندازه گیری	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط در برنامه ششم (درصد)	۱	تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۰۹۵	۲۲۵۶	۳۰۷۸	(متوسط رشد سالانه) ۸	۲	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۶۰۱	۲۷۸۸	۳۶۱۱	(متوسط رشد سالانه) ۶٫۷	۳	بهره وری کل عوامل تولید	شاخص (۱۰۰=۱۳۹۵)	۱۰۰	۱۰۲	۱۱۵	(متوسط رشد سالانه) ۲٫۸	۴	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۴۴۰	۴۹۵	۱۱۶۰	(متوسط رشد سالانه) ۲۱٫۴	۵	هزینه‌های مصرفی کل	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱۱۹۷	۱۲۶۳	۱۵۲۴	(متوسط رشد سالانه) ۵	۶	صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون معیبات گازی)	میلیون دلار	۴۲۱۵۰	۳۷۵۸۳	۱۱۲۳۳۹	(متوسط رشد سالانه) ۲۱٫۷	۷	واردات کل	میلیون دلار	۶۹۹۶۷	۸۶۵۵۷	۱۵۲۴۹۷	(متوسط رشد سالانه) ۱۶٫۹	۸	نقدینگی	هزار میلیارد ریال	۱۳۰۰۳	۱۵۶۰۴	۲۸۵۰۸	(متوسط رشد سالانه) ۱۷	۹	نرخ تورم	درصد	۷٫۹	۸٫۳	۷٫۹	(متوسط برنامه) ۸٫۸	۱۰	نرخ بیکاری	درصد	۱۲٫۶	۱۲	۸٫۶	(متوسط برنامه) ۱۰٫۲	شاخص‌ها	کشاورزی	نفت	معادن	صنعت و گاز	آب و برق	ساخت‌های	حمل و نقل و انبارداری	ارتباطات	سایر خدمات	جمع	متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)	۸/۰	۷/۰	۸/۸	۹/۳	۹/۰	۷/۵	۸/۳	۱۹/۴	۵/۸	۸/۰	متوسط رشد سالانه اشتغال (درصد)	۳/۹	۲/۱	۴/۶	۳/۴	۶/۶	۳/۷	۵/۰	۹/۵	۴/۳	۳/۸	متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری (درصد)	۲۰/۳	۳۹/۵	صنعت و معادن	۲۶/۱	۳۰/۲	۲۶/۵	۲۲/۶	۵۱/۸	۱۸/۱	۲۱/۵	متوسط رشد سالانه بهره‌وری کل عوامل تولید (درصد)	۳/۲	۱/۸	۲/۴	۴/۰	۲/۰	۲/۸	۲/۱	۶/۵	۰/۸	۲/۸	عنوان	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط برنامه	سهم در برنامه ششم (درصد)	تفک دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۷۵	۶۲۷	۱۴۷۰	۹۹۶	۱۴/۶	تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری	۱۲۰۲	۱۴۴۰	۲۵۷۵	۱۹۰۰	۲۷/۹	صندوق توسعه ملی	۳۶۲	۳۷۹/۵	۹۲۸	۷۱۴	۱۰/۵	بازار سرمایه	۴۰۰	۴۸۸	۱۴۸۱	۹۵۶	۱۴/۰	شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی	۶۰۳	۷۱۲	۱۳۳۱	۹۵۷	۱۴/۱	آورده اشخاص	۱۴۴	۱۷۱	۳۰۹	۲۲۸	۳/۴	سرمایه‌گذاری خارجی	۶۲/۵	۲۹۹	۱۵۷۵	۱۰۳۳	۱۵/۵	کل منابع تأمین مالی برنامه ششم	۳۳۴۹	۴۱۰۸	۹۵۶۹	۶۸۰۴	۱۰۰	
ردیف	نام شاخص	واحد اندازه گیری	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط در برنامه ششم (درصد)																																																																																																																																																																																								
۱	تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۰۹۵	۲۲۵۶	۳۰۷۸	(متوسط رشد سالانه) ۸																																																																																																																																																																																								
۲	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۶۰۱	۲۷۸۸	۳۶۱۱	(متوسط رشد سالانه) ۶٫۷																																																																																																																																																																																								
۳	بهره وری کل عوامل تولید	شاخص (۱۰۰=۱۳۹۵)	۱۰۰	۱۰۲	۱۱۵	(متوسط رشد سالانه) ۲٫۸																																																																																																																																																																																								
۴	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۴۴۰	۴۹۵	۱۱۶۰	(متوسط رشد سالانه) ۲۱٫۴																																																																																																																																																																																								
۵	هزینه‌های مصرفی کل	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱۱۹۷	۱۲۶۳	۱۵۲۴	(متوسط رشد سالانه) ۵																																																																																																																																																																																								
۶	صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون معیبات گازی)	میلیون دلار	۴۲۱۵۰	۳۷۵۸۳	۱۱۲۳۳۹	(متوسط رشد سالانه) ۲۱٫۷																																																																																																																																																																																								
۷	واردات کل	میلیون دلار	۶۹۹۶۷	۸۶۵۵۷	۱۵۲۴۹۷	(متوسط رشد سالانه) ۱۶٫۹																																																																																																																																																																																								
۸	نقدینگی	هزار میلیارد ریال	۱۳۰۰۳	۱۵۶۰۴	۲۸۵۰۸	(متوسط رشد سالانه) ۱۷																																																																																																																																																																																								
۹	نرخ تورم	درصد	۷٫۹	۸٫۳	۷٫۹	(متوسط برنامه) ۸٫۸																																																																																																																																																																																								
۱۰	نرخ بیکاری	درصد	۱۲٫۶	۱۲	۸٫۶	(متوسط برنامه) ۱۰٫۲																																																																																																																																																																																								
شاخص‌ها	کشاورزی	نفت	معادن	صنعت و گاز	آب و برق	ساخت‌های	حمل و نقل و انبارداری	ارتباطات	سایر خدمات	جمع																																																																																																																																																																																				
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)	۸/۰	۷/۰	۸/۸	۹/۳	۹/۰	۷/۵	۸/۳	۱۹/۴	۵/۸	۸/۰																																																																																																																																																																																				
متوسط رشد سالانه اشتغال (درصد)	۳/۹	۲/۱	۴/۶	۳/۴	۶/۶	۳/۷	۵/۰	۹/۵	۴/۳	۳/۸																																																																																																																																																																																				
متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری (درصد)	۲۰/۳	۳۹/۵	صنعت و معادن	۲۶/۱	۳۰/۲	۲۶/۵	۲۲/۶	۵۱/۸	۱۸/۱	۲۱/۵																																																																																																																																																																																				
متوسط رشد سالانه بهره‌وری کل عوامل تولید (درصد)	۳/۲	۱/۸	۲/۴	۴/۰	۲/۰	۲/۸	۲/۱	۶/۵	۰/۸	۲/۸																																																																																																																																																																																				
عنوان	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط برنامه	سهم در برنامه ششم (درصد)																																																																																																																																																																																									
تفک دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۷۵	۶۲۷	۱۴۷۰	۹۹۶	۱۴/۶																																																																																																																																																																																									
تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری	۱۲۰۲	۱۴۴۰	۲۵۷۵	۱۹۰۰	۲۷/۹																																																																																																																																																																																									
صندوق توسعه ملی	۳۶۲	۳۷۹/۵	۹۲۸	۷۱۴	۱۰/۵																																																																																																																																																																																									
بازار سرمایه	۴۰۰	۴۸۸	۱۴۸۱	۹۵۶	۱۴/۰																																																																																																																																																																																									
شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی	۶۰۳	۷۱۲	۱۳۳۱	۹۵۷	۱۴/۱																																																																																																																																																																																									
آورده اشخاص	۱۴۴	۱۷۱	۳۰۹	۲۲۸	۳/۴																																																																																																																																																																																									
سرمایه‌گذاری خارجی	۶۲/۵	۲۹۹	۱۵۷۵	۱۰۳۳	۱۵/۵																																																																																																																																																																																									
کل منابع تأمین مالی برنامه ششم	۳۳۴۹	۴۱۰۸	۹۵۶۹	۶۸۰۴	۱۰۰																																																																																																																																																																																									

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهاری نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		<p>ماده (۴) - برای دستیابی به متوسط رشد سالانه اقتصادی به میزان ۸ درصد در سال‌های اجرای برنامه و تأمین حداقل ۲/۸ واحد درصد از آن رشد ۸ درصد اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه ۲۱/۴ درصد در طول سال‌های اجرایی برنامه، کلیه دستگاه‌های اجرایی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند. مسئولیت اجرا برعهده دولت می‌باشد:</p> <p>۱. در چارچوب سیاست‌های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تأمین منابع مالی خارجی تا متوسط سالانه ۱۵ میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانک‌های خارجی در قالب تأمین مالی خارجی (فاینانس)، ۱۰ میلیارد دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ۱۰ میلیارد دلار قراردادهای مشارکتی خارجی.</p> <p>۲. محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت‌آفرینی از راه‌های قانونی و مشروع و عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی و تدوین نظام بنگاهداری نوین در بخش دولتی همراه با ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای بخش دولتی در فعالیت‌هایی که بخش خصوصی در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد به نحوی که در پایان سال اول برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.</p> <p>۳. اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصین برای آموزش</p>	۴

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
بند «۴»: حذف بند	<p>به دلایل زیر این حکم کارآمد نیست:</p> <p>۱. دانشگاه‌های کشور، دانشگاه‌های نسل سوم و کارآفرین نیست.</p> <p>۲. سه تا چهار میلیون دانشجوی فارغ‌التحصیل داریم که موجب آشفته‌گی ذهنی آنها می‌شود.</p> <p>۳. در اغلب کشورها وظیفه کارآموزی را نهادهای خارج از دانشگاه انجام می‌دهند.</p> <p>۴. هدفگذاری ۵۰ درصدی با ساختار و امکانات موجود دانشگاه دست‌یافتنی نیست.</p> <p>۵. اصلاح ده‌ها قانون دائمی است از جمله اختیارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش، فناوری و تحقیقات و شورای گسترش است.</p>	<p>و انتقال فن و تکنولوژی برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تبعیض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور</p> <p>۴. افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به‌ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها، هنرستان‌ها تا مقطع کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با ارائه آموزش‌های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از ظرفیت‌های خدمت‌زیر پرچم و کارورزی دانشجویان همراه با اجباری نمودن دریافت گواهینامه مهارت و تخصص برای نیروی کار بالاخص فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به نحوی که در پایان برنامه حداقل ۵۰ درصد نیروی کار جدید آماده ورود به بازار کار و فارغ‌التحصیلان مراکز آموزش عالی آموزش‌های مهارتی را کسب کرده باشند و از سال سوم برنامه استخدام و به‌کارگیری افراد فاقد گواهینامه مهارت برای آن دسته از افرادی که در طول برنامه مدرک تحصیلی اخذ کرده باشند، ممنوع است. دولت مکلف است در سه ماهه اول هر سال گزارش اجرای این بند را به کمیسیون‌های برنامه، بودجه و محاسبات و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p>	
بند «۵»: حذف کل بند	<p>بند «۵» - اهتمام برنامه به جلب شرکت‌های خارجی قابل قبول است اما به‌دلیل تعریف نشدن واژه «معتبر» در متن حکم از یکسو و تمایل موجود در برخی دستگاه‌های اجرایی برای سفارش خرید کالا و خدمت به شرکت‌های خارجی</p>	<p>۵. جلب و حضور شرکت‌های معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به‌منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی</p>	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	<p>(اعم از مصرفی و سرمایه ای) از سوی دیگر، تعیین نشدن تعریف معتبر می تواند محل اشکال باشد. از آنجا که حکم این بند، فاقد ضمانت اجرایی است و در اجرا می تواند به دلیلی که ذکر شد، بهانه ای برای حذف شرکت های داخلی از چرخه سفارش خریدهای بخش عمومی (اعم از دولتی و غیردولتی) باشد، لذا حذف این بند پیشنهاد می شود.</p>	<p>و حقوقی براساس اصل عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی.</p> <p>۶. حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چارچوب بند «۶۰» سیاست های کلی برنامه.</p>	
	<p>بند «۷» دارای مبنای نظری و کارشناسی نیست. زیرا در بانکداری بدون ربا سود سپرده ها نتیجه عملیات ناشی از اعطای تسهیلات است، این مسئله در طرح اصلاح قانون بانکداری مجلس در حال بررسی و اصلاح است. به عنوان مثال اگر تورم به ۸ درصد کاهش یابد و سود فعالیت های اقتصادی حدود ۱۶ درصد باشد، آیا الزاماً سود تسهیلات و سپرده ها باید به ۸ درصد برسد؟! احکامی مشابه این بند سابقاً در قوانین موردی و برنامه پنجم نیز وجود داشت که عملی نشد.</p>	<p>۷. تدوین سازوکار لازم و کارآمد برای کاهش فاصله بین نرخ سود تسهیلات و سپرده های بانکی با هدف افزایش کارآمدی و رقابت پذیری نظام بانکی در جذب و تجهیز منابع و اعطای تسهیلات به نحوی که در هر سال از برنامه فاصله نرخ سود تسهیلات و سپرده های بانکی با نرخ تورم در هر سال ۱۰ درصد نسبت به سال قبل کاهش یابد.</p>	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
بند «۹»: حذف	- بند «۹» نیازی به ذکر آن نیست زیرا هم‌اکنون طبق قانون پولی و بانکی ۱۳۵۱ و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی این اجازه وجود دارد.	۸. توسعه بازار سرمایه با تأکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالایی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی، اصلاح نهادی حاکمیت شرکتی برای شرکت‌های عام و نهادهای مالی. ۹. جهت‌گیری و سیاست‌های لازم برای ارتقای شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه و راه‌اندازی مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند «۲۱» ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی بین‌المللی.	
بند «۱۰»: حذف	- بند «۱۰» نیازی به ذکر آن نیست زیرا هم‌اکنون طبق قانون پولی و بانکی ۱۳۵۱ و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی این اجازه وجود دارد.	۱۰. اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران در چارچوب قانون اجرای اصل چهل و چهارم قانون اساسی و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.	
بند «۱۱»: موافق	- بند «۱۱» در خصوص اصلاح سیاست‌های مزبور با تأکید بر رعایت سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مطلوب است.	۱۱. اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری و تعرفه‌ای حداکثر تا پایان سال دوم برنامه با رویکرد ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات	
بند «۱۲»: حذف در صورت عدم حذف عبارت «و» در سطر دوم و بعد از عبارت	- بند «۱۲» متن این بند دارای ابهام و اشکال است، همچنین ارائه تضمین دولت برای طرح‌های غیردولتی که	۱۲. دولت مکلف است علاوه بر طرح‌های دولتی که اعتبار آن در قالب تأمین مالی خارجی (فاینانس) صورت گرفته باشد و طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
«صورت گرفته باشد» اضافی است و حذف شود.	دارای تضامین بانکی است ضرورتی نداشته و بار مالی و تعهد زیاد را برای دولت ایجاد خواهد کرد.	فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده، تضامین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه‌ای را تضمین نماید. ۱۳. دولت مکلف است به منظور نیل به رشد و توسعه اقتصادی بر پایه عدالت نسبت به اعمال سیاست‌های اشتغال‌زایی، مهارت‌افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای و حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش‌بنیان مبتنی بر سند ملی کار شایسته که حداکثر تا پایان سال اول برنامه با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، اقدام نماید. سند مزبور باید مبتنی بر کاهش نرخ بیکاری به میزان حداقل ۰/۸ درصد سالیانه در طول سال‌های برنامه (از طریق اعمال سیاست‌های کارگستری و گسترش تعاونی‌های فراگیر ملی تخصصی و حرفه‌ای تولیدی و دانش‌بنیان و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی کشور) باشد.	
بند «۱۳»: حذف جزئی	- بند «۱۳» با توجه به اینکه نرخ بیکاری در جداول کلان هدفگذاری شده است لذا عبارت آخر مصوبه «سند مزبور باید مبتنی بر ...» تا آخر حذف گردد.		
موافق	پیگیری ارتقای بهره‌وری توسط دستگاه‌های اجرایی در دو سطح ارتقای بهره‌وری مجموعه خود دستگاه و ارتقای بهره‌وری مجموعه فعالیت‌های اقتصادی غیردولتی مرتبط با دستگاه قابل طرح است و مصوبه کمیسیون علاوه بر سطح یک که فقط در لایحه ذکر شده بود به سطح دوم نیز توجه کرده است.	ماده (۵) - الف) دستگاه‌های اجرایی و نیروهای مسلح مکلفند برای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد، ضمن اجرایی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری در مجموعه خود، تمهیدات لازم را برای عملیاتی نمودن این چرخه در واحدهای تحت تولید خود با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری ایران فراهم نموده و گزارش سالانه آن را به سازمان ملی بهره‌وری ایران ارائه نمایند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند در ۶ ماه نخست برنامه، برنامه‌های عملیاتی خود برای ارتقای بهره‌وری از طریق تسهیل و تشویق فعالیت‌های غیردولتی در حوزه‌های مربوطه را به تأیید سازمان ملی بهره‌وری رسانده و سازمان ملی بهره‌وری نیز حداکثر ظرف مدت یکسال مجموعه اقدامات مذکور را به تصویب هیئت وزیران برساند.	۵

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		تبصره - اجرای این حکم در خصوص نیروهای مسلح از طریق ستاد کل نیروهای مسلح انجام می‌شود. ب) در راستای ارتقای شاخص بهره‌وری، دولت مکلف است نسبت به اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی و واحدهای عملیاتی در هر سال برنامه اقدام و گزارش آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.	
پیشنهاد حذف عبارت «جدید» از متن حکم بند «۱»	در بند «۱» این ماده عبارت «جدید» حکم ماده را تفسیری کرده و در مقام اجرا ممکن است مشکلات و چالش‌هایی را برای ذینفعان، دستگاه اجرایی و مجلس ایجاد کند. برای نمونه فرض شود گروهی از مؤدیان به دلایلی در یک بازه زمانی مشخص مثلاً سه‌ساله از معافیت، تخفیف یا ترجیح مالیاتی برخوردار بوده‌اند و این دوره در سال دوم اجرای برنامه ششم توسعه به پایان برسد. در این صورت اگر لایحه یا طرح قانونی برای تمدید این معافیت، تخفیف یا ترجیح به مجلس ارائه شود، طراحان می‌توانند ادعا کنند که طرح یا لایحه تقدیمی مشمول ملاحظه حکم بند «۱» ماده (۵) لایحه برنامه ششم توسعه نمی‌شود چراکه این معافیت جدید نبوده و از قبل وجود داشته است. این در حالی است که تمدید دوره معافیت، تخفیف یا ترجیح مالیاتی در هر مقطع زمانی، ارائه مشوق مالیاتی جدید است و نباید این مسئله در خارج از چارچوب حکم مندرج در بند «۱» ماده	بخش ۲ - بودجه و مالیه عمومی به‌منظور تحقق صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان برنامه ششم: ۱. برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی و حقوق ورودی جدید طی برنامه ممنوع است.	۶

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	(۵) لایحه برنامه ششم بررسی شود. بنابراین حذف کلمه «جدید»، از مفاد بند «۱» ماده (۵) لایحه بار معنایی این حکم را تغییر نمی‌دهد و همچنان هدف مقنن استوار خواهد بود اما این اقدام در عمل می‌تواند مشکلات و چالش‌های احتمالی ناشی از تفسیرپذیری آن را مترفع سازد.		
پیشنهاد می‌شود در قسمت آخر بند «الف» عبارت «با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی» حذف شود.	تصویب این ماده در قالب لایحه برنامه ششم توسعه صرفاً به دلیل تغییر نحوه توزیع منابع مربوط به عوارض سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده است. باید توجه شود که با تصویب این حکم عملاً نیاز خواهد بود که تصویب این بخش از لایحه اصلاح دائمی کردن مالیات بر ارزش افزوده در جریان بررسی آن در مجلس نیازمند دوسوم رأی باشد. طبیعتاً بعد از تصویب مفاد لایحه اشاره شده به دلیل مؤخر بودن آن به لحاظ زمانی حکم این بند از برنامه ششم نسخ خواهد شد. - مفاد مصوب کمیسیون تلفیق مجلس در بخش مربوط به بند «۲» ماده (۵) لایحه در مقایسه با مفاد لایحه برنامه ششم، در برخی موارد توانسته است بعضی اشکالات و ابهامات در خصوص نحوه واریز عوارض سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به حساب این گروه از ذینفعان را برطرف کند. چراکه در لایحه تقدیمی مقرر شده بود که عوارض وصولی	۲. عوارض موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و بندهای آن و همچنین عوارض آلاینده‌گی موضوع تبصره «۱» ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره گذاری خودروها به شرح ذیل توزیع می‌گردد: الف) عوارض وصولی موضوع بند «الف» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده، با رعایت ترتیبات قانونی و پس از کسر وجوه مقرر در قانون مذکور و واریز به حساب تمرکز وجوه آن استان نزد خزانه‌داری کل کشور از طریق حساب رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد، به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) شهرها و سی درصد (۳۰٪) روستاها و براساس شاخص جمعیت به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز می‌گردد سهم روستاهای فاقد دهیاری، به حساب فرمانداری شهرستان مربوط واریز می‌گردد تا با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی همان روستا هزینه شود.	۶

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	<p>بند «الف» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مربوط به هر استان، به حساب تمرکز وجوه آن استان نزد خزانه‌داری کل کشور واریز شود و این منابع توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و براساس شاخص‌ها و ضرابی که قرار بود در آیین‌نامه‌ای تعیین شود، بین ذی‌نفعان توزیع گردد، اما در مصوبه کمیسیون تلفیق این ابهام و تغییر رویداد اصلاح و مقرر شده است این منابع با نسبت‌های مشخص و براساس شاخص معینی (شاخص جمعیت) و از طریق حساب‌های رابط سازمان امور مالیاتی نزد خزانه‌داری مستقیماً به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز شود. تبصره ذیل بند «الف» در همین راستا تأکید کرده است که این منابع در مهلت زمانی مشخص به حساب ذینفعان واریز شود.</p> <p>- در چند مورد مصوبه کمیسیون تلفیق موجب می‌شود که عوارض سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌های موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده در موضوعاتی غیر از آنچه که در فلسفه وجودی این عوارض تعیین می‌کند، صرف شود. برای نمونه در منابع مربوط به جزء «الف» بند «۲» ماده (۵) لایحه برنامه ششم مصوب کمیسیون تلفیق، مقدر شده است که عوارض سهم روستاهای فاقد دهیاری به حساب</p>	<p>تبصره - عوارض وصولی موضوع این بند نیاز به تخصیص نداشته و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز می‌گردد.</p> <p>ب) عوارض موضوع بندهای «ب»، «ج» و «د» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره‌گذاری خودروها موضوع بند «ج» ماده (۴۳) قانون مذکور به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. وجوه مذکور حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نسبت دوازده درصد (۱۲٪) سهم کلانشهرها، پنجاه و سه درصد (۵۳٪) سایر شهرها و سی و پنج درصد (۳۵٪) روستاها براساس شاخص‌هایی که به موجب دستورالعملی که مشترکاً توسط سازمان و وزارت کشور ابلاغ می‌شود، محاسبه و بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها توزیع می‌گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری، به حساب فرمانداری شهرستان مربوطه واریز خواهد شد تا حسب مقررات و مصوبات کمیته‌های برنامه‌ریزی شهرستان‌ها صرف امور عمران و آبادانی همان روستاها شود.</p> <p>همچنین ۳۰ درصد عوارض ارزش افزوده دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی شهرستان‌ها برای تأمین زیرساخت‌ها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرک‌های صنعتی استان قرار می‌گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می‌گردد.</p> <p>تبصره - پنج درصد (۵٪) از مبلغ موضوع این سهم جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرک‌ها در اختیار شرکت‌های خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری،</p>	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	<p>فرمانداری شهرستان مربوط واریز شود تا با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در همان روستا هزینه شود. به نظر می‌رسد درگیر کردن نهادهای اجرایی دیگر که مأموریت قانونی آنها تعیین شده، ضمن پراکنده کردن منابع محدود می‌تواند نظارت‌پذیری در نحوه هزینه‌کرد عوارض دهیاری‌ها را دچار مشکل کند. این مشکل زمانی بیشتر می‌شود که فرمانداری شهرستان و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی هر دو (با مشارکت) تولی این موضوع شوند. در این شرایط نظارت‌پذیری نحوه هزینه‌کرد منابع و امورات مربوطه سخت‌تر می‌شود</p>	<p>مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷ قرار می‌گیرد. شرکت‌ها و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند.</p> <p>ج) عوارض وصولی ارزش‌افزوده و عوارض آلودگی واحدهای تولیدی موضوع تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و فرمانداری‌های (برای روستاهای فاقد دهیاری) همان شهرستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاست‌های اعلامی سازمان به نسبت تأثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و فرمانداری شهرستان‌های ذیربط، مدیر کل محیط زیست و مدیر کل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود.</p> <p>تبصره - در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضای کمیته توزیع‌کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان، رؤسای سازمان‌های برنامه و بودجه استان‌های ذیربط، نماینده سازمان حفاظت از محیط زیست و نماینده اداره کل مالیاتی براساس سیاست‌های اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.</p> <p>د) در جهت تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و هماهنگ نمودن عوارض شهرداری‌ها در شهرهای مختلف لازم است نظام هماهنگی را وزارت کشور تهیه و به صورت آیین‌نامه پس از تصویب در دولت ابلاغ گردد و برای ساماندهی در</p>	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	<p>گاز طبیعی، قیر طبیعی، پلمه سنگ‌های نفتی و ماسه‌های آغشته به نفت به حالت طبیعی یافت شده و یا طی عملیات بالادستی به دست می‌آید». در نتیجه، «نفت» مفهومی فراتر از «نفت خام» است.</p> <p>جهت دوم مغایرت این است که بانک مرکزی باید بلافاصله (به موجب حکم سیاست کلی مزبور) و بلکه حداکثر هر ماه (به موجب حکم بند «ب» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱۲)) نسبت به واریز این وجه اقدام کند.</p>	<p>محل اوراق بدهی تعهدزا و یا سایر اوراق مالی برای تأمین مابه‌التفاوت حاصل شده صرفاً برای تأمین کسری اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای طرح‌های مصوب در قانون بودجه همان سال با اولویت طرح‌هایی که از طریق مشارکت با بخش غیردولتی اجرا می‌شوند اختصاص می‌یابد.</p> <p>ب) سقف اعتبارات هزینه‌ای بودجه عمومی دولت در سال‌های برنامه ششم مطابق ارقام جدول شماره (۴) این قانون تعیین می‌شود. جابجایی و افزایش منابع و مصارف در این جدول حداکثر تا ۱۵ درصد در قالب لوایح بودجه سنواتی مجاز است و مازاد بر آن فقط از طریق اصلاح برنامه قبل از ارائه لوایح بودجه سنواتی مقدور است.</p>	
موافق	<p>- در این حکم پیش‌بینی شده که اجرای بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد از همان سال اول برنامه شروع شود و به سال‌های آخر موکول نشود و این کار به تدریج صورت گیرد که از این نظر واقع‌بینانه به نظر می‌رسد.</p>	<p>۳. دولت موظف است از سال اول اجرای برنامه، سالانه اعتبارات بیست درصد (۲۰٪) دستگاه‌های اجرایی مندرج در قوانین بودجه سنواتی را به صورت بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد تنظیم نماید، به نحوی که در سال پایانی برنامه صد درصد (۱۰۰٪) دستگاه‌ها دارای بودجه مبتنی بر عملکرد باشند. در مورد آن دسته از دستگاه‌های اجرایی که بخشی از فعالیت‌های خود را بر اساس بهای تمام شده اداره می‌نمایند، مبالغی که بر اساس تفاهمنامه عملکرد به حساب واحد مجری (عملیاتی) فعالیت واگذار شده واریز می‌گردد به عنوان کمک تلقی شده و به هزینه قطعی منظور می‌شود و بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی و صرفاً بر اساس آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی که متضمن پیش‌بینی نحوه نظارت بر هزینه‌ها و تحقق اهداف پیش‌بینی شده است، هزینه می‌شود. مفاد این بند شامل مدارس دولتی نمی‌شود.</p>	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		تبصره - آیین نامه موضوع این بند ظرف مدت ۶ ماه توسط سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	
موافق	- اگر منظور از این حکم آن است، که طرح‌های جدید هر یک به‌طور جداگانه به تصویب هیئت وزیران برسند، از آن جهت که تصویب طرح جدید را سخت می‌نماید، مفید است. در غیر این صورت اگر منظور از تصویب هیئت وزیران، تصویب به‌طور کلی و همراه سایر طرح‌ها در پیوست ۱ بودجه است، عملاً حکم بیهوده است و نسبت به ماده (۲۳) قانون الحاق (۲) ارزش افزوده‌ای ندارد.	۴. شروع طرح و پروژه‌های تملک دارایی سرمایه‌ای ملی جدید در دوره برنامه با رعایت مفاد ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران مجاز است این طرح‌ها باید در قالب بودجه سنواتی به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.	
موافق	- با توجه به لزوم توقف برخی طرح‌های فاقد توجیه این حکم مفید و لازم است.	۵. به دولت اجازه داده می‌شود با بازنگری و غربالگری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود، طرح‌هایی را که شرایط مذکور در ماده (۲۳) قانون «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» را ندارند، متوقف و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه تعیین تکلیف نماید. تبصره - دولت مکلف است فهرست طرح‌های موضوع این بند را در لوائح بودجه سنواتی به مجلس ارائه نماید.	

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
موافق	- با گذشت ۲۷ سال از تصویب قانون اساسی و با وجود تأکید اصل پنجاه و دوم این قانون هنوز قانون بودجه ریزی کشور تهیه نشده است، لذا ضرورت دارد قانون محاسبات عمومی نیز مصوب سال ۱۳۶۶ است و امضای کشور اصلاح آن ضرورت دارد.	۶. دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه سازوکار اصلاح قانون محاسبات عمومی کشور و قانون برنامه و بودجه را فراهم نماید. ۷. ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، توسط دستگاه‌های اجرایی از جمله دستگاه‌های مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی و هزینه‌های تبعی خرید، جبران زیان، تفاوت قیمت، تنظیم بازار، یارانه نهاده‌ها و غیر آن، ایفای تعهدات خاص، کالاهای اساسی، جایزه صادراتی و مانند آن که از اعتبارات عمومی استفاده می‌شود، ممنوع است. مسئولیت اجرای این حکم برعهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی مربوط است. تخلف از این حکم و سایر موارد، تعهد زائد بر اعتبار محسوب و مشمول مجازات مربوط می‌شود.	
موافق	بند «۸» - این بند از جمله احکام مناسبی است که منجر به انضباط مالی دولت و دستگاه‌های اجرایی، صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری و جلوگیری از رفتارهای سلیقه‌ای دستگاه‌های اجرایی می‌گردد.	۸. کلیه تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها، تغییرات تشکیلات، تغییر ضرایب، جداول حقوقی و طبقه‌بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی، اعطای مجوز هر نوع استخدام و به‌کارگیری نیرو و همچنین مصوبات هیئت‌های امنا که متضمن بار مالی باشد، در صورتی قابل طرح و تصویب و اجراء است که بار مالی ناشی از آن در گذشته محاسبه و در قانون بودجه کل کشور تأمین شده باشد. اقدام دستگاه اجرایی برخلاف این حکم، تعهد زائد بر اعتبار محسوب می‌شود.	

بند «۸» - در سطر چهارم کلمه «که» که بعد از عبارت «در صورتی» آمده است مازاد است و باید حذف شود.

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
	بند «۹» - حکم انضباطی مناسبی است که می‌تواند در راستای انضباط مالی مفید باشد. بند «۱۰» - در برنامه‌های گذشته مسبوق به سابقه است.	۹. در مورد بندهای «۷» و «۸» کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند موارد مدنظر خود را پس از ابلاغ بخشنامه بودجه در قالب پیشنهادهای بودجه سنواتی به سازمان ارسال کنند تا اعتبارات مورد نیاز در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی شود. در صورت عدم پذیرش پیشنهاد توسط سازمان و عدم پیش‌بینی اعتبار، عمل مراجع و دستگاه‌های اجرایی در حکم تعهد زائد بر اعتبار است. ۱۰. به دولت اجازه داده می‌شود در حدود اعتبارات هزینه‌ای، حداقل متناسب با نرخ تورم سالیانه نسبت به تعیین حقوق کارکنان دولت اقدام نماید.	
موافق	بسیاری از جملات این حکم مشابه و تکراری و زاید است و می‌توان آن را خلاصه کرد. اما در مجموع در راستای اصلاح و به روزآوری نظام بودجه‌ریزی و افزایش نظارت مالی کشور مفید است.	ماده (۸) - دولت موظف است به منظور تحقق اهداف بند «۱۶» از سیاست‌های کلی ابلاغی اقتصاد مقاومتی مبنی بر تحول اساسی در ساختارها و اصلاح و ارتقای نظام مدیریت مالی و محاسباتی دولت و همچنین مدیریت بدهی‌ها اقدامات ذیل را انجام دهد. الف) اصلاح نظام خزانه‌داری کشور: ۱. اصلاح ساختار خزانه‌داری کل کشور و توانمندسازی نیروی انسانی متخصص و متعهد (با رویکرد خزانه‌داری الکترونیکی) را انجام دهد. ۲. نظام نظارت از طریق اصلاح نظام حسابداری بخش عمومی و گزارشگری مالی بخش عمومی را ارتقا دهد. ۳. هم‌راستایی نظام نظارت مالی با نظام بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد را ارتقا بخشد. ب) دولت موظف است در طی برنامه در نظام مالی - محاسباتی کشور اقدامات زیر را انجام دهد:	۸

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		<p>۱. تهیه نرم افزار حسابداری واحد و یکپارچه با قابلیت ثبت رویدادهای مالی بر مبنای حسابداری تعهدی از قبیل دارایی ها و بدهی های دولت برای واحدهای مالی بخش عمومی.</p> <p>۲. تهیه صورت های مالی تلفیقی در سطح بخش عمومی.</p> <p>۳. تهیه نرم افزار حسابداری واحد و یکپارچه برای واحدهای بخش عمومی.</p> <p>۴. تهیه و استقرار نرم افزار صورت های مالی تلفیقی بخش عمومی.</p> <p>۵. تدوین بسته آموزشی نظام حسابداری بخش عمومی برای کل کشور.</p> <p>(ج) ارتقا و هم راستایی نظام نظارت مالی با نظام بودجه ریزی بر مبنای عملکرد</p> <p>۱. طراحی نظام نظارت مالی متناسب با شرایط کشور و نظارت مالی بر بودجه ریزی بر مبنای عملکرد و تدوین بسته آموزشی</p> <p>۲. استقرار نظام نظارت مالی باز طراحی شده بر مبنای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد (چ) مدیریت بدهی دولت به صورت قاعده مند</p> <p>۱. حداکثر نسبت بدهی دولت و شرکت های دولتی به تولید ناخالص داخلی (GDP) برابر با ۴۰ درصد تعیین می شود.</p> <p>۲. توسعه تا سقف بدهی های دولت (تعریف محدود از دولت عمومی) با رعایت قاعده بدهی در افق برنامه.</p> <p>۳. پرداخت اصل از طریق تجدید بدهی و فرع از طریق بودجه عمومی امکان پذیر می باشد.</p> <p>۴. حرکت به سمت اوراق بدهی و حذف تدریجی اوراق تسویه خزانه.</p>	
	بند «چ» - به نظر می رسد سقف این بدهی ها هم اکنون این نسبت از ۴۰ درصد عبور کرده باشد. لذا این اعداد باید تغییر کند.		
	- بازگشت به کمیسیون برای بررسی بیشتر		

پیشنهادها: (موافقت - حذف کل - حذف جزء - بازگشت به متن لایحه)	اظهار نظر کارشناسی	مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه	ماده
		شرح مصوبه	
		<p>۵. تأدیه بدهی به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی یا بازارهای کوتاه‌مدت است و تأدیه بدهی به سیستم بانکی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی با ابزارهای بدهی میان‌مدت و بلندمدت.</p> <p>تبصره «۱» - امکان افزایش نسبت بدهی‌ها در شرایط خاص تا ۴۵ درصد با تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی و تأیید هیئت وزیران وجود دارد.</p> <p>تبصره «۲» - در صورت تشخیص دولت یا مجلس شورای اسلامی در شرایط اضطرار امکان افزایش نسبت بدهی‌ها تا ۵۰ درصد با تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت محدود وجود دارد. بعد از رفع شرایط اضطرار دولت باید برنامه‌ای که به تصویب مجلس می‌رسد برای تسویه بدهی‌ها جهت نیل به قاعده ۴۰ درصدی وضع شده در افق حداکثر ۳ ساله ارائه نماید.</p>	
	<p>با توجه به گزارش‌های بین‌المللی و کارشناسی، حرکت به سمت الکترونیکی کردن تدارکات عمومی یک ضرورت ملی محسوب می‌شود و اقداماتی هم برای تأمین زیرساخت‌های آن انجام شده است و قریب به سه سال است که مرکز توسعه تجارت الکترونیکی وزارت صنعت، معدن و تجارت زیرساخت‌های لازم برای انجام الکترونیک معاملات بخش عمومی را فراهم نیز کرده است و از نظر فنی کار تا حد زیادی جلو رفته و این مصوبه قانونی بستر حقوقی آن را فراهم می‌کند و موجب یکپارچگی و ثبات رویه در مدیریت بخش عمومی کشور می‌شود.</p>	<p>ماده (۹) - سازمان مکلف است تا پایان سال دوم برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند. کلیه دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیردولتی مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور هستند.</p>	۹

شماره مسلسل: ۱-۱۵۱۹۱

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: گزارش کمیسیون تلفیق در مورد لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (قسمت اول - مواد ۱ تا ۹)

نام دفتر: مطالعات اقتصادی

تدوین کننده: ایمان تهرانی

تهیه کنندگان: احسان آقاجانی، سعید توتونچی، محمدتقی فیاضی، داریوش ابوحمزه، شهرام حلاج، موسی شهبازی غیائی، صمد عزیزنژاد، سیدامیر سیاح، سیدمحسن علوی منش، محمد برزگر، سیدهادی موسوی نیک، محمدرضا عبداللهی و فاطمه عزیزخانی

ناظران علمی: محمد قاسمی، ایروان مسعودی اصل

متقاضی: هیئت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه کلیدی:

برنامه ششم توسعه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۹/۲۸